

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № 9 від 30 червня 2020 року)

ВВЕДЕНО В ДІЮ
наказом ректора Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(№ 124 від 1 липня 2020 року)

СТРАТЕГІЯ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Місія Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого полягає у створенні середовища для формування здобувачів вищої освіти міжнародного рівня у галузі правознавства та соціально-економічних наук, їх особистісному розвитку шляхом формування загальнолюдських цінностей, громадянської відповідальності, національної ідентичності та толерантності, що відповідає суспільним, економічним і культурним потребам України та міжнародного співтовариства

Стратегія інтернаціоналізації Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого спрямована на формування у академічній спільноті готовності сприймати міжнародну співпрацю Університету не як окремий вид діяльності, а як невід'ємну складову діяльності кожного структурного підрозділу, направлену на підвищення його авторитету в науково-освітньому міжнародному просторі.

Стратегія інтернаціоналізації одночасно враховує різні можливості та академічну свободу структурних підрозділів; вона інституційно закріплюється на рівні адміністрації Університету, управлінських структур, інститутів, факультетів, кафедр та інших структурних підрозділів.

За умов глобальної інформатизації суспільства, кроскультурної уніфікації та внаслідок становлення глобалізованого ринку праці і науково-освітніх послуг значно зростає соціальна відповідальність та роль університетів як ключових чинників сучасного цивілізаційного процесу. Міжнародні організації, в роботі яких бере участь Україна, особливу увагу приділяють розвитку міжнародної співпраці у вищій освіті, яка повинна бути заснована на солідарності і взаємній повазі, та просуванні гуманістичних цінностей і міжкультурного діалогу. Інтернаціоналізація освітнього простору є одним з основних завдань, передбачених Болонською декларацією та іншими угодами про міжнародну співпрацю в галузі вищої освіти.

Міжнародні дослідження, обмін студентами та викладачами активна інноваційна діяльність завжди були пріоритетними напрямками для Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, який має більш ніж двохсотлітній досвід підготовки правників не лише для України, але й інших держав, активно розвиває міжнародні академічні обміни, бере участь у глобальних дослідницьких мережах. Високий рівень міжнародної репутації Університету зумовлений наявністю сталих наукових та освітніх зв'язків, спільних наукових досліджень та публікацій, участю у грантових програмах ЄС, Американського агентства міжнародного розвитку (USAID) та інших міжнародних фондів, презентаціями результатів наукових досліджень та проектів Університету на міжнародних форумах, виставках, конференціях

Стратегія визначає цілі, принципи, форми, завдання та механізми розвитку міжнародної діяльності Університету.

1. ПОНЯТТЯ, ЦІЛІ, ФОРМИ ТА СКЛАДОВІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

Інтернаціоналізація – це процес інтеграції міжнародного або міжкультурного виміру в навчальні та дослідницькі функції установи.

Інтернаціоналізація на рівні закладу вищої освіти – це процес перетворення національного закладу вищої освіти на інтернаціональний, включення міжнародного аспекту у всі компоненти управління університетом з метою підвищення якості викладання, наукових досліджень і досягнення необхідних компетенцій.

Внутрішня інтернаціоналізація – це створення такої культури і клімату всередині академічної спільноти університету, які просувають і підтримують міжнародне і міжкультурне порозуміння. При цьому університет прагне, щоб реалізація програм, проектів, досліджень містили міжнародний вимір.

Зовнішня інтернаціоналізація – це процес транскордонного надання освітніх продуктів і послуг в зарубіжні країни за допомогою різних освітніх технологій і через різні адміністративні угоди.

Цілі інтернаціоналізації:

– сприяння розвитку університету, підвищення його національного та міжнародного рейтингу, адаптація до європейських і світових стандартів освіти;

– модернізація і підвищення конкурентоспроможності освітніх програм і наукових досліджень;

- підвищення привабливості університету для іноземних здобувачів вищої освіти, науковців, науково-педагогічного та адміністративного персоналу партнерських закладів вищої освіти та науково-дослідних установ;
- розвиток міжнародної співпраці у сфері освіти та науки у відповідності із світовими стандартами;
- ефективна інтеграція науковців Університету у міжнародне дослідницьке співтовариство з метою підвищення якості їх наукових досліджень та викладання;
- підвищення міжнародної мобільності у навчанні та наукових дослідженнях;
- взаємний міжуніверситетський трансфер креативних компетенцій студентів, аспірантів, докторантів та викладачів, що дозволяє сформувати гармонійну особистість в процесі селектування її творчих, професійних, організаційних та інших здібностей, що можуть бути ідентифіковані на університетському, національному, регіональному і міжнародному рівнях;
- підвищення доходу від експорту освітніх послуг.

Форми інтернаціоналізації:

- мобільність здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу в освітніх цілях;
- мобільність освітніх програм та інституційна мобільність;
- впровадження нових міжнародних стандартів освітніх програм;
- інтеграція в навчальні програми міжнародного виміру та освітніх стандартів;
- інституційне партнерство;
- створення стратегічних освітніх і наукових альянсів.

Складові інтернаціоналізації:

1. На рівні адміністрації університету:

- формування унікального впізнаваного у світі бренду Університету, в тому числі шляхом просування власних інтернет-ресурсів та реклами, присутності на міжнародних освітніх заходах, у закордонних наукових виданнях тощо
- наявність у університету політики і стратегії інтернаціоналізації, спрямованої на розвиток експорту освітніх послуг;
- розробка комплексної програми підвищення міжнародної конкурентоспроможності Університету з урахуванням наявного потенціалу, а також фінансових, кадрових, інфраструктурних та нормативних обмежень з метою подолання імпортно-експортної асиметрії освітніх послуг, що

склалася, та просування Університету на міжнародному ринку як визнаного центру юридичної освіти;

- лідерство адміністрації університету в процесі інтернаціоналізації – ініціація заходів, спрямованих на розвиток інтернаціоналізації, підтримка ініціатив співробітників;

- розширення географії міжнародних зв'язків, укладення двосторонніх і багатосторонніх договорів із зарубіжними науковими інституціями та закладами вищої освіти;

- розвиток співробітництва з міжнародними та іноземними компаніями та бізнес-асоціаціями, створення системи угод про стипендії для стажування студентів та молодих науковців;

- відбір найбільш ефективних організаційних форм розвитку міжнародного співробітництва;

- урахування інтересів усіх стейкхолдерів при розробці заходів з реалізації стратегії інтернаціоналізації;

- забезпечення доступності світових освітніх та наукових ресурсів через мережу Інтернет шляхом отримання доступу до спеціалізованих та універсальних іноземних науко метричних баз даних, укладання договорів про співробітництво з організаціями, що забезпечують ведення іноземних науко метричних баз даних, збільшення кількості навчальних матеріалів та результатів навчального процесу у вільному доступі іноземними мовами;

- періодичне оцінювання стану досягнення встановлених цілей, прогресу та результатів, які формально вимірюються та аналізуються;

- активізація роботи із пошуку зарубіжних закладів вищої освіти-партнерів для розробки та впровадження у навчальний процес напрямів підготовки із отриманням подвійних дипломів про вищу освіту;

- розвиток практики запрошення відомих вітчизняних і іноземних професорів до проведення публічних лекцій в університеті;

- посилення роботи із пошуку можливостей отримання грантів для участі здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних співробітників у міжнародних освітніх програмах, зокрема стажуваннях;

- забезпечення координації діяльності підрозділів університету з розробки та виконання міжнародних угод і договорів;

- підвищення рейтингу університету за рахунок збільшення вагомості індексу «Міжнародна діяльність»;

- оперативне і систематичне висвітлення результатів міжнародної діяльності та розповсюдження рекламної інформації про здобутки і досягнення університету серед міжнародних організацій, фондів, асоціацій, університетів-партнерів;

- Визначення переліку пріоритетних міжнародних рейтингів університетів, у яких Університет бере участь;
- формування інститутами, факультетами і кафедрами портфоліо історій випускників, які досягли міжнародного успіху;
- забезпечення ведення та регулярного оновлення веб-сайтів університету і університетських наукових видань іноземними мовами, у тому числі ключових веб-сторінок основними мовами ООН;
- поетапне просування університетських наукових видань до міжнародних наукометричних баз даних;
- поширення мотивації цитування праць науково-педагогічних працівників університету;
- налагодження контактів із дипломатичними представництвами та консульськими установами задля популяризації діяльності університету.

2. На рівні науково-педагогічних працівників і співробітників:

- викладацька мобільність: участь закордонних викладачів в навчальному процесі університету і участь викладачів університету в навчальному процесі зарубіжних закладів вищої освіти;
- участь у відео-конференціях, розробка і реалізація курсів дистанційного навчання;
- участь в міжнародних конференціях, міжнародних наукових проектах, проведення спільних досліджень, підготовка спільних публікацій, створення спільних міжнародних освітніх програм;
- наявність міжнародного контенту в змісті дисциплін;
- читання лекцій іноземними мовами;
- оцінювання грантової і публікаційної активності науково-педагогічних працівників;
- постійний моніторинг дій основних конкурентів на вітчизняному і міжнародному ринку освітніх послуг та наукових досліджень.

3. На рівні здобувачів вищої освіти:

- мовна підготовка здобувачів вищої освіти;
- наявність у всіх здобувачів вищої освіти компетентностей з проведення порівняльно-правових досліджень та знань з іноземних правових систем сучасності;
- створення можливостей для міжнародної комунікації у неакадемічних видах діяльності, толерантної взаємодії студентів і викладачів, швидкої інтеграції іноземних здобувачів вищої освіти і викладачів у студентське і академічне середовище університету;

- студентська мобільність: навчання іноземних студентів в університеті і навчання студентів університету у закладах вищої освіти за кордоном, проходження зарубіжної практики, реалізація ознайомчих програм;
- зарахування навчальних досягнень, що отримані студентами за певними програмами та дисциплінами під час навчання за кордоном;
- розроблення програм академічної і культурної адаптації іноземних студентів до університетського середовища;
- проведення в університеті днів країн іноземних здобувачів вищої освіти;
- визначення відповідальних структурних підрозділів і осіб для академічної і соціальної підтримки іноземних здобувачів вищої освіти;
- участь у спільних освітніх програмах, організованих в університеті, як короткострокових, так і з видачею диплома;
- залучення студентів до науково-дослідної роботи з міжнародної тематики.

2. КЕРІВНІ ЗАСАДИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ

1. Забезпечення порівняльної якості навчальних програм, що пропонуються в своїй країні і за кордоном.
2. Визнання того, що якісне викладання і наукові дослідження можливі за наявності професорсько-викладацького складу і створених для його членів належних робочих умов, що відповідають високим стандартам якості.
3. Розробка, підтримання/або вдосконалення існуючих внутрішніх систем управління якістю для забезпечення максимального використання університетом компетенцій всіх зацікавлених сторін – адміністрації університету, професорсько-викладацького складу, здобувачів вищої освіти і випускників.
4. Організація консультації з компетентними органами забезпечення якості та акредитації, дотримання вимог цих органів в приймаючій країні при наданні послуг транскордонної вищої освіти, включаючи програми дистанційної освіти.
5. Поширення досвіду в області ефективних методів роботи шляхом участі в роботі галузевих організацій та міжуніверситетських мереж на національному і міжнародному рівнях.
6. Створення і сприяння роботі мереж і партнерств з метою стимулювання процесу визнання академічних ступенів, що присуджуються вищими навчальними закладами, які є членами таких мереж і партнерств.

7. Використання відповідних випадках кодексів добросовісної практики (наприклад, Кодекс належної практики у сфері транснаціонального освіти та «Рекомендації щодо критеріїв та процедур оцінки зарубіжних ступенів», розроблених ЮНЕСКО і Радою Європи).

8. Поширення точної, достовірної і доступної інформації про критерії та процедури зовнішнього і внутрішнього забезпечення якості, академічне і професійне визнання ступенів і кваліфікацій, які присуджуються закладами вищої освіти, а також повні описи програм і кваліфікацій, що включають опис знань, розумінь і навичок, які повинен розвинути в собі здобувач вищої освіти.

9. Забезпечувати прозорість фінансового статусу навчального закладу і (або) пропонованої освітньої програми.

10. Забезпечення участі у найбільш важливих програмах та проектах Європейської Комісії, Європейської асоціації університетів (European University Association, EUA); Європейської асоціації юридичних факультетів (European Law Faculties Association, ELFA), Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти (European Association for Quality Assurance in Higher Education, ENQA), інших асоціацій та організацій за напрямками досліджень;

11. Забезпечення участі Університету у програмах та проектах, які реалізуються в Україні міжнародними організаціями та фондами, Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Американськими Радами з міжнародної освіти (American Councils for international education), ОБСЄ, НАТО, Радою Європи, ОЕСР, Міжнародним Вишеградським Фондом та ін.;

12. Проведення моніторингу пріоритетів у сфері освіти, визначених у програмних документах ООН, ЮНЕСКО, Європейського Союзу, ОЕСР, Міжнародної асоціації університетів, Європейської асоціації університетів, інших міжнародних організацій, з метою оперативного реагування на нові завдання та виклики сучасності;

3. СИСТЕМА ІНДИКАТОРІВ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

Система збору та аналізу індикаторів інтернаціоналізації носить комплексний характер і складається з наступних баз даних:

– *абсолютні показники*: кількість іноземних здобувачів вищої освіти; кількість студентів, що пройшли навчання закордоном; кількість програм спільних та подвійних дипломів; кількість студентів. Що отримали спільні та подвійні дипломи; кількість студентів, що брали участь у науково-освітніх

заходах за кордоном; кількість студентів, що брали участь у міжнародних науково-освітніх заходах в Університеті; кількість проведених міжнародних заходів (форумів, конференцій, семінарів, «круглих столів», презентацій, майстер-класів тощо); місце Університету в міжнародних рейтингах; місце Університету у наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science Core Collection; кількість цитувань в міжнародних базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection; індекс Гірша (h-індекс) Університету; кількість публікацій працівників Університету за кордоном; кількість спільних міжнародних публікацій; кількість публікацій іноземних авторів у наукових виданнях Університету; імпаکت-фактор наукових видань університету за даними міжнародних науко метричних баз даних; кількість програм, що отримали міжнародну акредитацію;

– *відносні показники*: кількість здобувачів вищої освіти на одного викладача; частка іноземних науково-педагогічних працівників; частка викладачів, що отримали вчений ступінь за кордоном; частка іноземних здобувачів вищої освіти; частка студентів, що працевлаштовані через 2, 5 та 10 років після отримання дипломів (в Україні та за кордоном; у компаніях з іноземним власником; у компаніях, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність); частка дисциплін, які викладаються іноземними мовами; кількість публікацій на одного науково-педагогічного працівника; частка публікацій з міжнародним співавторством; частка доходів від міжнародної освітньої діяльності; дохід від досліджень на одного науково-педагогічного працівника; частка іноземних доходів від дослідницької діяльності; співвідношення кількості виданих дипломів кандидатів і докторів наук до чисельності академічних працівників;

– *якісні показники*: рівень володіння здобувачами вищої освіти іноземними мовами та їх використання; ступінь сатисфакції студентів рівнем інтернаціоналізації освітніх програм; ступінь сатисфакції випускників отриманими глобальними та фаховими компетенціями; кількісна оцінка можливостей інтернаціоналізації викладацької діяльності; кількісна оцінка якості інтернаціоналізації наукової діяльності кафедр, факультетів та інститутів; оцінка ефективності реалізації стратегії інтернаціоналізації.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Стратегія інтернаціоналізації Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого базується на основоположних документах щодо модернізації вищої освіти в умовах розвитку економіки знань:

– *міжнародні*: Комюніке європейських міністрів освіти «Максимальне використання нашого потенціалу: консолідація Європейського простору вищої освіти», Стратегія розвитку мобільності в Європейському просторі вищої освіти на період до 2020 року «Мобільність для вдосконалення освіти», Спільна заява учасників III Болонського політичного форуму «За рамками Болонського процесу: створення і взаємодія національного, регіонального та глобального просторів вищої освіти», прийняті в рамках VIII Конференції міністрів освіти країн-учасниць Болонського процесу і III Болонського політичного форуму (26-27 квітня 2012 року в м Бухарест, Румунія);

– *національні*: Закони України «Про вищу освіту», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»; «Про наукову і науково-технічну діяльність»; постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2020 року»; наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України «Про затвердження Переліку наукових спеціальностей» та ін.;

– *локальні*: Статут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Стратегічний план розвитку Університету на 2018-2024 роки.